

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 8961
Tarih : 13.11.2024

10/2030

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2016 yılında Demokratik Bölgeler Partisi (DBP) ve 2019 yılında Halkların Demokratik Partisi (HDP) belediyelerine atanan son olarak 2024'te Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (DEM Parti) belediyelerine atanan kayyımlarla üçüncü dönemde de sürdürülen kayyım rejimi, birçok sosyo politik tahribatın yanı sıra belediyeler bünyesinde kadınları güçlendirmek ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğiyle mücadele etmek için attıkları adımlar da sistematik olarak engellenmiştir. Kayyımlar, kadınların toplumsal hayata daha fazla katılmasını sağlamak için hayata geçirilen projeleri durdurmuş, kadın merkezlerini işlevsiz hale getirerek hizmet üretmelerini bilinçli şekilde engellemiştir. Bu müdahaleler, kadın kazanımlarını doğrudan hedef alarak toplumsal cinsiyet eşitliği alanındaki gelişmeleri geri çekmiş; böylece toplumdaki eşitsizlikleri daha da derinleştirmiştir.

Kayyım atamalarıyla hayata geçirilen kadın karşıtı bu uygulamaların tüm yönleriyle incelenmesi, toplumsal etkilerinin ve yol açtığı temel hak ihlallerinin araştırılması, bu ihlallerin ortadan kaldırılarak kadınların elde ettiği kazanımların korunması ve geliştirilmesi için yapılacakların belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederim.

Zeynep ODUNCU KUTEVİ

Batman Milletvekili

GEREKÇE ÖZETİ

Kadın özgürlükçü çalışmalarımız, “Yerel yönetimler kadın sistemidir” yaklaşımı ile yürütülmüş, kolektif karar alma süreçleri kadın meclislerimizle hayata geçirilmiştir. Kadın Politikaları Daire Başkanlıkları/Müdürlükleri kurularak, yerel yönetimler alanında özgün kadın çalışmaları yapılmıştır. Kadına yönelik şiddetle mücadele mekanizmaları kurulmuş, eğitim çalışmaları ile her mahalleye ulaşılmıştır. Toplumsal ekonominin kadın eksenli örülmesine yönelik çalışmalar yürütülmüş; kadın kooperatifleri, üretim atölyeleri, semt pazarları, sera ve organik tarım çalışmalarıyla kadınların ekonomik ve toplumsal hayata katılmalarının önü açılmıştır.

2024 yerel seçimlerinde kayyım politikalarına karşı net bir şekilde tavır ortaya konulmuş ve bunun sonucunda eş başkanlık modelinin de uygulandığı 76 belediyede kadınlar yeniden söz sahibi olmuştur. Ancak seçimlerden hemen sonra ilk olarak Hakkâri Belediyesi’ne kayyım atanmış ve bu irade gaspı 31 Ekim’de Türkiye’nin en büyük ilçesi Esenyurt ile devam etmiştir. 4 Kasım günü ise Mardin Büyükşehir Belediyesi, Batman ve Halfeti Belediyelerine kayyım atanmıştır. Kayyım atanan Batman Belediyesi Eş Başkanı Gülistan Sönük, 2024 seçimlerinde Türkiye genelinde yüzde 64,52 ile en yüksek oy oranıyla kazanan aday olmuştur.

2016 yılından bu yana atanan kayyımlar, ilk andan itibaren kadın çalışmalarını hedef alarak bütün kadın kazanımlarını tasfiye etmiş, kadınların toplumdaki etkinliğini yok saymıştır. Kayyımlar atanır atanmaz ilk icraat olarak, eş başkanlık ve eşit temsiliyet gibi cinsiyet eşitliğini sağlamaya ve kadınları siyasette etkin kılmaya dönük toplumsal dönüşüm projelerini engellemeye çalışmıştır. Kadına yönelik şiddetle mücadele merkezleri, kadın yaşam evleri, kadın yaşam alanları, kadın parkları, kadın kooperatifleri kapatılarak kadınların binbir emek, mücadele ve bedel ile elde ettiği kazanımlar gasp edilmiştir.

GEREKÇE

Şırnak'ın Cizre ve Silopi ilçesinde kapatılan kadın müdürlüklerine ait mekânlar AKP Kadın Kolları başkanlarına tahsis edilmiştir. Siirt'e kayyım gelir gelmez Kadın Müdürlüğü ve Kadın merkezi çalışanları görevden alınırken, "Hanımlar Kültür Merkezi" adı altında bir proje hazırlanmaya başlamıştır. Batman'da şiddet mağduru kadınlar için çalışmalarına başlanan "Kadın Yaşam Köyü" projesi durdurulmuş, kadınları ekonomide ve üretimde güçlü tutacak olan 'Kadın Organik Semt Pazarı' projesi genel bir semt pazarına, Batman Kadın Spor Kompleksi 'Batman Spor Kompleksi'ne dönüştürülmüştür. Van Büyükşehir Belediyesi'ne ait kadın yaşam evi ve "Alo Şiddet Hattı" kapatılırken belediye otobüslerinde kadınlara haftada bir gün kullanılmak üzere verilen ücretsiz hizmet iptal edilmiştir. Van İpekyolu Belediyesi'nin kadın emeği halk pazarı kapatılmış ve kadınların iş imkanları ellerinden alınmıştır. Aynı belediyeye ait 202 kişilik yükseköğrenim kız öğrenci yurdu projesi durdurulmuş, belediyenin açmış olduğu kadın ve çocuk sağlık kabini kapatılmıştır. Van Edremit Belediyesi'nin kadın kilim atölyeleri kapatılmış ve "Mor Satış Noktaları" projesi durdurulmuştur. Van'ın Başkale Belediyesi'ne bağlı kadın atölyesi ve Van Gürpınar Belediyesi'ne bağlı kadın kooperatifi kapatılarak, Gürpınar'da kadın emeği tanıtım büfeleri KADEM'e devredilmiştir. Van Saray Belediyesi'nde kadınların üretim yaptığı seralar kapatılmıştır. Diyarbakır Kayapınar Belediyesi tarafından projelendirilen, alan belirlemesi yapılan ve ihale aşamasına geçilen "Kadın Kent Meydanı" Kayapınar Belediyesi kayyımı tarafından "Kent Meydanı"na dönüştürülmüştür. Projede yer alan ve kadınların aktif katılımını hedefleyen eğitim ve sanat atölyeleri, fitness salonu ve amfi gibi kullanım alanları projeden çıkarılmıştır. Kadın Kütüphanesi olarak tasarlanan alan "meydan kahvesi" olarak değiştirilmiştir. Diyarbakır Kayapınar Belediyesi tarafından Ceren Kadın Derneği'ne tahsis edilen mekan TÜRGEV'e tahsis edilmiştir. Diyarbakır Silvan Belediyesi'ne bağlı Meya Kadın Danışma Merkezi, Aile Danışmanlığı Merkezi'ne dönüştürülmüştür. AKP Silvan Gençlik Kolları Başkanı'nın eşi merkeze yönetici olarak atanmıştır. Hani'de Kadın Danışma Merkezi, pastacılık ve Kur'an kursuna dönüştürülmüştür.

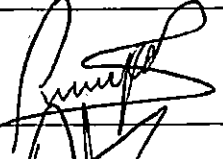
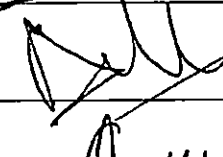
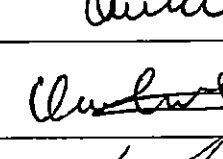
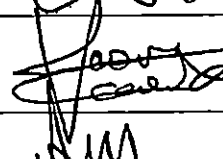
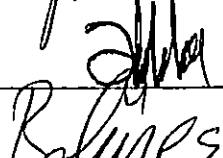
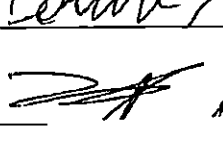
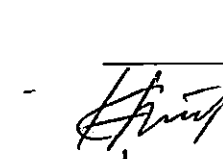
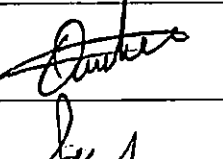
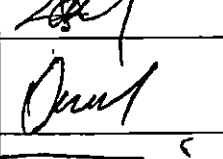
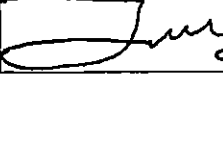
Kayyım uygulamaları bununla sınırlı kalmamış; kadınlara yönelik hizmet sunmak ve bu kapsamda politikaları hayata geçirmek için kurulmuş birimlerin yönetimine de erkek memurlar atanmıştır. Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı Kadın Politikaları Daire Başkanı görevinden alınmış, bu birimin tüm çalışmaları durdurulmuştur. Kadın Dairesi Başkan Yardımcısı yerine genel sekreter yardımcısı erkek bir görevli atanarak yürütülen tüm kadın çalışmaları, Aile ve Sosyal Politikalar Daire Başkanlığı'na bağlanmıştır. Yine Mardin

Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı Kadın Daire Başkanlığına erkek memur atanmıştır. Van Büyükşehir Belediyesi'ne atanan kayyım, Kadın Politikaları Daire Başkanlığı'nı feshetmiş, bu birim çalışanlarını bir erkeğin yönetimine bağlamıştır.

Atanmış kayyımlar kadınların istihdamını da hedef alarak; kadın çalışanlar keyfi uygulamalar ile işten çıkarılmış, yüzlerce kadın ihraç edilmiş, ihraç edilmeyen veya işten çıkarılmayan kadınlar ise atıl pozisyonlarda görevlendirilmiştir. Buna karşı çıkan kadınlar, sözlü tacize ve mobbinge maruz kalma, tehdit edilme ve idari disiplin cezaları ile aylıktan kesme gibi yaptırımlarla karşı karşıya kalmıştır.

Özetlemek gerekirse, kayyımların belediyeleri gaspını izleyen süreçteki en önemli hedeflerden biri uzun yıllardır mücadelesini yürüttüğümüz kadın özgürlükçü yerel yönetim pratiğimiz olmuştur. Bu kapsamda, kurduğumuz birim ve merkezlerin çalışanlarına karşı işten çıkarma, ihraç etme veya birimlerini değiştirme politikası uygulanırken; kadın merkezleri ve kadın politikalarının içi boşaltılarak amacı dışında kullanılmasının önü açılmıştır. Kadın odaklı kentsel ve sosyal proje ve çalışmalar da benzer biçimde saldırıya uğramıştır. Web sitelerinden kadın eşbaşkan ve kadın politikaları ile ilgili tüm bilgilerin silinmesi, kadın kurumlarını verilerine el konulması ve kentsel projelerin kadın odaklı olmaktan çıkarılması ile ilgili kadın çalışmaları konusunda bir "hafızasızlaştırma" politikası uygulanmıştır. Kayyımlar bir bütün olarak, kadınların elde ettiği kazanımlara ve kadın iradesine yönelik ideolojik bir saldırının yanı sıra, kadın düşmanı politikaların doğrudan uygulayıcısı olmuştur.

Tüm bu sebeplerle kayyım atamalarıyla hayata geçirilen bu uygulamaların tüm yönleriyle incelenmesi, kadınlar başta olmak üzere toplumsal etkilerinin ve yol açtığı temel hak ihlallerinin araştırılması, bu ihlallerin ortadan kaldırılarak kadınların elde ettiği kazanımların korunması için yapılacakların belirlenmesi amacıyla Meclis Araştırma Komisyonu'nun kurulması önem arz etmektedir.

1	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
3	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
16	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
17	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	